

Izhaja vsak petek dopoldne. Izdaja konsorcijsko
Maleda lista. Naslov: Mali list, Trieste, ca-
sella centro 87. — Urad: via Imbriani 9-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BERCE.

POSAMEZNA ŠTEV. 30 STOTINK.
NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L.,
četrt leta 3 L. - IZVEN ITALIJE celo leto 24 L.,
pol leta 12 L., četrt leta 6 L.

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUČENJE

CENA OGLASOV IN OBJAV

«MALI LIST» - Trieste - C. C.
LICEJSKO KNJIZICA
LJUBLJANA

Mali koledar.

Petek, 20. septembra: Hieronim (Jer-ko). — Sobota, 1. oktobra: Remigij; Ludovika. — Nedelja, 2.: roženvenska; Angeli varuhi. — Ponedeljek, 3.: Mala Terezija; Kandid; Evald. — Torek, 4.: Frančišek Serafinski (asiški); Edvin. — Sreda, 5.: Placid; Gala. — Četrtek, 6.: Bruno; Fides (Vera). — Petek, 7.: Marija, kr. rožnega venca; Justina. — Sobota, 8.: Brigita; Simeon; Benedikta.

MALE NOVICE.

Praznik Male Terezije.

Sv. Oče je odredil, da se bo god Male Terezije Deteta Jezusa obhajal vsako leto 3. oktobra. Za vesoljno Cerkev so predpisane tozadevne molitve v duhovniškem breviju in pri sv. maši na dan 3. oktobra.

Stoletnica.

L. 1827. je izdal Blaž Potočnik svojo prvo skladbo «Svete pesmi za vse praznike in godove med letom». To izdanje staro je torej že častitljivih 100 let. Potočnikove «viže» so bile nekoč zelo priljubljene in nekatere so ostale v veljavi še do današnjih dni; o tem priča n. pr. Aljaževa pesmarica, izdana od Celovške Mohorjeve družbe. Blaž Potočnik je bil tudi sicer vsestransko delaven za napredek naroda. Rojen je bil l. 1799., umrl pa je l. 1872. — Letos je tudi minilo 100 let, odkar je bila tiskana prva pesem Franceta Prešerna, pesnika svetovne veličine. Takrat je bil Prešeren 27 let star (rojen l. 1800.)

Roman Mussolini.

V Karpenji v Mussolinijevi vili teče nova zibka. Ministrskemu predsedniku se je rodil četrti otrok dne 27. septembra. Ime so mu dali Roman (Rimljan). Oče je pohitel v Karpenjo, da prisostvuje krstu, ki se je izvršil koj naslednji dan. V Karpenjo je dospelo na tisoče brzojavnih častitk. Rimski rokodelci bodo Mussoliniju podarili umetno izdelano zibko, na kateri bo izrezljan liktorski sveženj palic in grb rimskega mesta.

Šnajderjeva kupa.

Kupa je čaša ali kozarec. Srebrna, kelihu podobna kupa je običajna častna nagrada zmagovalcem pri športnih tekmah. Neki Schneider je dal kupo za tekme zrakoplovcem. Tekme so bile v Benetkah. Udeležili so se jih italijanski in angleški letalci. V nedeljo je bilo na stotisoče ljudi v Benetkah, da bi videli tekmo, a radi slabega vremena, je bila šele v ponedeljek. V tekmi so zmagali Angleži. Neki Webster je dosegel z letalom hitrost 453 km na uro. Drugi je bil Worsley, ki je dosegel 439 km. Izkazalo se je, da so imeli Angleži nove, posebno fine motorje.

Boris v Italiji.

Bolgarski kralj Boris je na svojem evropskem potovanju obiskal tudi Italijo. V Firencah se je mudil baje celih 14 dni inkognito (kot zasebnik, grof Rylski). Bil je tudi v Rimu. Vnovič se govori, da bi se hotel oženiti s kako italijansko princezino. Koliko je na tem resnice, se pa ne ve.

Hudi vaščani.

Pri zadnjih skupščinskih volitvah v Jugoslaviji je ena srbska vas naredila štrajk. Prav noben volilec in šel na volišče. To so naredili v protest proti vladi, ki da jim ne pošlje ne popa ne učitelja. Volilna komisija v Šabcu je zahtevala, da se morajo volitve ponoviti, pa vaščani se niso udali. Niti predsednik volišča ni mogel voliti, ker bi bil v celem zapisniku samo njegov glas in bi se vedelo, za katero stranko je volil.

Zopet velike povodnji.

Nedelja in ponedeljek sta prinesla hudo vreme v celih Alpah. Prizadeti sta bili to pot zlasti Švica, Tirolsko in Lombardija. V južnih Tirolah je reka Ajzaša strašno narasla. Tudi na oni strani Brennerja v avstrijskih Tirolah je bila velika povodenj. Z dežjem je prišel gorki veter, ki mu Nemci v gorah rečejo «Föhn». Velikanske mase snega na gorskih vrhuncih so se v kratkem času stopile in voda je udrila v doline ter odnašala, kar ji je prišlo na pot. Železniška proga, ki vodi ob Ajzaši proti Brennerju, je bila pretrgana. Velika nesreča se je zgodila z enim vlakom. Postajenačelnik v Le Cave je namreč v ponedeljek zvečer brzojavno prosil za pomoč. Iz Francoske se je odpeljala na pomoč ena lokomotiva z različnimi pripravami, inženirjem, postajenačelnikom in desetimi delavci. Ko je ta mali pomožni vlak vozil ob narasli reki naprej, se je naenkrat udril pod njim nasip in vsa posadka je utonila v valovih. Samo dva sta si rešila življenje. Voda je na tistem kraju izpodjedla železniško progo kakih 300 m napole. V Ajzaši so našli tudi truplo enega finančarja. Na kraj nesreče se je podal podprefekt iz Bocna. Oddelki različnih čet so hiteli na pomoč, da po možnosti zastavijo razdiralno delo razsrjene reke in da pospešijo poprave. Veliko truda in stroškov bo, predno bo železnica zopet vozila tam čez. V smrtni nevarnosti je bil tudi železniški čuvaj. On in žena sta bila nekaj pototčena, vendar so ju pogumni reševalci oteili; utonil je sedemletni sinček. Čuvajnico je voda odnesla. V Briksnu je bil nižje ležeči del mesta poplavljen. Voda je pokrila celo državno cesto, ki vodi proti Brennerju. Vode so narasle tudi po drugih dolinah; na različnih krajih je bil promet začasno

pretrgan. Pri Fleres je voda odnesla še nedodelano kasarno finančnih stražnikov. Odnesele so po različnih dolinah več kmečkih postopij. Na enem kraju se je udril velik zemeljski plaz in odnesel veliko žago ter zalogo lesa.

Podobne vesti prihajajo iz Švice. Kanton Graubünden. Ticin ter Sankt Gallen so bili najhuje zadeti. Voda je poplavela doline, ruvala drevje, odnašala mostove. V neki vasi je odneslo dve hiši in mlin; tam je utonilo kar osem oseb. Neki most so ravno delavci utrjevali, pa je pridrl hujski val in ga porušil; odnesel je dva delavca. Na več krajih je pretrgalo železniško progo. Vzelo je tudi razne lovarne. Reka Ren je v Graubündenu delala strašno škodo. Nekje blizu avstrijske meje se je naredilo kar celo jezero; po tem jezeru plavajo drevesa, živali, hišna opravila i. t. d. Na Luganskem jezeru pa je bil vihar. Parnik «Ticino» je zadel ob kraj s tako silo, da se je pokvaril in potopil; potniki so se rešili.

V Lombardiji narasla je posebno reka Adda, ki teče v Komsko jezero. Na več krajih je preplavela železniško progo in ustavila promet. Velika škoda je bila v mestu Sondrio. Polja so bila pod vodo, ceste močno poškodovane. Tudi rekl Mera in Lira sta podivjali. Pri Chiavenni je odneslo kos velike predilnice in pokvarilo tovarniški kanal.

Na samo na ti strani, ampak tudi drugod po svetu so bile hude povodnji. Tudi na francoski strani Alpejske gorovja so reke narasle in delale škodo. Reka Rodan, ki priteka iz Švice, je nosila drevje in drugo šaro.

Istočasno poročajo z Angleškega o dežju in snegu in o poplavih ob glavni reki Temzi.

Duhovniške službe.

Novomašnik Karel Cesar je nastavljen za kapelana v Bujah, Alojzij Gulič za župnega upravitelja v Boljuni (opravljal bo tudi župnijo Vranjo), Jožef Policardo za kapelana v Milah, č. g. Vaclav Šileny, dozdaj župnik v Vranji, se preseli v Storje, Fran Agreš, župni upr. v Cerah, odide v Jugoslavijo. V Cere pojde č. g. Josip Vidau mlajši, kapelan v Škedenju (upravljal bo tudi župnijo Sv. Ivanac).

Kardinal odstopil.

V zboru kardinalov je igral zelo odlično vlogo francoski jezuit Billot, slaven bogoslovni učenjak. Sedaj pa je na stara leta odložil kardinalsko čast in se umaknil zopet v zatišje samostana; postal je spet navaden jezuitski pater. Kaj ga je nagnilo, da se je visoki časti odrekel, to ni še pojasnjeno. Domneva se, da se ni v važnih rečeh skladal z vatikansko cerkveno politiko, najbrže v zadevah francoskih katoličanov.

Novi fratri.

Nov cerkveni red so ustanovili na Češkem. Imenuje se «Red sv. Mihaela». Namen ima čisto modernim razmeram prikrojen, namreč delovati za katoliški tisk. Tudi iz tega se vidi, kako velik pomen ima tisk, časopisje. Samo nevedni in zaostali ljudje mislijo in rekajo: «Saj so vse cajtenge glih!»

Hud berač in še hujsi dobrotnik.

Dobe se neredko berači, ki zmerjajo človeka, če se jim zdi, da je dal malo. Na Dunaju je nek delavec podaril 10 grošev (25 naših stotink) prosjaku, ki je nato v zahvalo izlajnal cele litanije psovk. Delavec, neki Linduška, znan po nasilnosti svojega značaja, je potegnil nož in sitnega berača zaklal.

Vladna sprememba v Jugoslaviji.

Po volitvah 11. septembra se je voditelj demokratov, Davidovič, nekaj kujal. Mikalo ga je, vreči Vukičevića in osnovali mračan opozicijski blok. Dogovarjal se je z radičevci in s Pribečevićem. Vendar do tega bloka ni prišlo. V radikalni stranki so se tudi kujali pašičevci. Vukičević, ki uživa popolno znanje krone, je s pomočjo drja Korošca vse težave premagal in vlado utrdil. Iz vlade je izstopil dr. Ninko Perič, vstopil pa je Slovenec dr. Andrej Gosar, ki je prevzel ministrstvo socialnih zadev. Za podtajnika v prosvetnem (naučnem) ministrstvu je bil postavljen Slovenec dr. Smodej. To vlado bodo podpirali radikalci, demokratje, slovenski ljudovci ter poslanci nemške in mažarske narodne manjšine. Slovenski liberalci so veliko ruvali proti ti vladi, vendar so ostali pod kapom.

Mohorjeva tiskarna.

Stara Mohorjeva družba je imela lepo tiskarno v Celovcu. Ko je prišel Celovec pod Avstrijo, je družba naredila začasno tiskarno v Prevaljah. To je pa premajhen in neprimeren kraj. Družba je vložila prošnjo, da naredi novo tiskarno v Celju. Liberalni mestni očetje, bratci naših edinjšev, ji niso dovolili koncesije. Slednjič so pri občinskih volitvah v Celju ljudovci posekali demokrate in celovški Mohorjevi družbi so se odprla celjska vrata. Tam se gradi krasna moderna tiskarna. Načrte za stavbo je naredil slavni arhitekt Plečnik. — Italški Slovenci pa imamo sedaj svojo neodvisno «Goriško Mohorjevo družbo» s sedežem v Gorici; njene knjige se tiskajo v «Katoliški tiskarni» v Gorici.

Zavod dr. BONCINA-FINETTI

TRST, via Fabio Filzi 23. Tel. int. 48-23.

v Zdravljenju

SJATIKE

(ishias, vnetje bedrnih živcev)
v treh dneh zajamčeno.

Zdravi se tudi trganje živcev v rokah
in bokih.
Sprejema od 10-12 in od 15-17.

Grško.

Pripravljajo se nova revolucija, ki hoče vreči sedanjo vlado, da bi so zopet prevzel Pangalos, ki je bil že svojčas ministerski predsednik, a ga je revolucija pregnala. Nova revolucija naj mu vrne oblast. Sedanja vlada je prišla pripravam na sled in je mnogo zarotnikov zaprla. Škoda, da država starih Grkov ne more priti do rednega življenja.

Tržaški kvestor.

Dozdanji kvestor Josip De Martino je bil prestavljen v Neapelj. V Trstu je prišel kvestor iz Imperije, Boštijan Schillaci.

Za pogorelo.

V Trstu so organizirali ples velike gospe v hotelu «Savoia» z namenom pomagati pogorelcem v Selcah.

Potopljen parnik.

V Kitajskih vodah se je potopil parnik, na katerem se je vozilo 400 ljudi. Rešenih je bilo 120, drugi so potonili.

Mlad govornik.

V Indiji se sedaj govori samo o nekem pridigarju, kateremu je šele pet let. Ta pridigar se imenuje Maci-Uaun-Kijeng, kar pomeni v prevodu «božanstveni duh». Toda gospod Božanstveni duh ni samo najmlajši govornik na svetu, ampak tudi tako božanstveno govori, da mase drve za njim kot nore. Ljudstvo veruje, da je to dete naslednik slavnega budističnega pridigarja Junk-Jaung-Gojadova, ki je s svojimi govori tudi tako navdušil mase. Res ni mala stvar biti govornik s petimi leti! Ostali otroci v teh letih še jecljajo. Govorniški umetnosti kajpak ta zgled ne dela časti.

Slikar brez rok.

Nedavno je umrl slikar Bertram Hiles, katerega življenje je bilo zelo zanimivo. Kot 8 letni deček je povodom neke železniške nesreče zgubil obe roki. Nesreča je bila tem tragičnejša, ker je deček kazal veliko umetniško nadarjenost. Toda deček je pokazal, da je njegova volja še močnejša od usode. S čopičem med prsti noge je slikal slike, katere so mu že kot učencu dobro uspevale in je pri vseh tekmovanjih odnašal prve nagrade.

Odbor, ki je ocenjeval slike, ni vedel, da jih je slikal mladenič brez rok. Hiles je končno dovršil studije na umetniški akademiji v Parizu. Mnoge njegove slike so nagrajene od britanske (angleške) kraljeve akademije. Radi svoje energije, da slika z nogami, je dosegel veliko slavo.

Tat okradel policaja.

Pred kratkim je poskušal neki mladenič v Berlinu vtakniti roke v tuje žepce. Neki gospod ga je opazil in pozval dektiva, da ga aretirajo. Na policijski mladenič spoznal je spretnega žepnega tatu Stanislava Prišenskega. Po končanem zaslišanju ga je neki policaj odvedel v zapor. Ko se je policaj vrnil, je hotel večerjati, pa mu je kruh z maslom zginil iz žepa. Pohitel je nazaj k aretirancu, ki se je ravno pripravljal, da poje njegove dobrote.

Dekletom.

Na tiste mislimo, ki se na jesen v rojih spuščajo s Krasa, iz Vipave, iz Istre, od vseh strani v tržaško mesto. Poletno delo doma je končano, kaže prazne, po hišah uboštvo in pomanjkanje: sila žene mlade ljudi za zaslužkom.

Trst so že od sive davnine zalagali naši ljudje z delovno silo. Tudi naša dekleta so bila cenjena za dekle, ker so prihajale dela in potrpljenja vajene v mesto in so znale molčati in ubogati. Marsikatera se je z delom in redom v družino vrasla in v eni službi dočakala starost. Premnoge se čez mesece ali leta vrnejo domov. Marsikatera se v Trstu omoži in potrži.

Premnogo pa jih....?

Beseda se ustavlja....

Tudi fante zmeša to mesto, kako bi deklet ne zmešalo. Moderni svet je po vsem mišljenju materialističen, uživanja željan, nizkim strastem usuznjen. Iz mesta sili ta duh na kmete in mladina sanja pravišne sanje o lepota in dobrotah mestnega življenja, kjer ni človek pod resnim očetovim pogledom, kjer je varen pred karajočo besedo materino.

Poglejte tržaška plesišča! Dekle jih zalagajo z mesom. Preskušeni pametni ljudem v Trstu se gabi, uboga dekleta pa vidijo v tem svoj nedeljski paradiz. Moških nečistnikov-lovcev se v Trstu nikdar ni manjkalo, v nedeljo je njihov lov. Love pa največ dekle. Deklo imajo za neumno cipo, ki jo s par besedami omami in jo v kratkem pridobe za svoj nečisti namen. Ko so ga dosegli, se jim koj pristudi, pa mrknejo in se pojavijo drugod, da uničijo drugo.

Pa je tudi po službah nevarnost. Moderni pogani ne vedo nič o svetosti zakonskega stanu, zakonska vez jih kar nič ne zadržuje, da ne bi na debelo

prešuštovali, če se jim le nudi prilžnost. O tem vedo tržaške dekline na stotine slabih zgledov. Srečna dekline, ki pride v dobro krščansko družino. A takih je malo. Druge pa imajo večno vojsko.

Dekletu, ki v Trstu ohrani svoje poštene, treba dati vso čast. To so tiste, ki so po naravi izredno krepkega značaja, od doma dobro vzgojene k resnobnemu pojmovanju življenja, in tiste, ki žive pravo duhovno življenje iz žive vere.

Vse drugo ni vredno fajfe tobaka. Materijal! Stara šara!

Krepkih značajev je od narave pač malo pri ženskah. Zato je globoko versko življenje dekletom še bolj potrebno kakor moškim. Ne sme pa to biti samo čuvstvena pobožnost, ne samo prinavajeno brezmišelnost vršenja zunanjih bogočastnih opravil, tudi ne zgolj gorečnost za cerkvene parade, prižgane sveče in vonj kadila: ampak resnično notranje duhovno življenje.

Tiste, ki to razumejo in vrše, ne samo poštene ostanejo, ampak postanejo zgledne, postanejo močne, da so še drugim v podporo.

Dekleta! Če iščete v Trstu kruha in zaslužka, ne zabite, da se podajate v nevarnost. Če je res treba, pojdite v zaupanju na božjo previdnost, a vedite, da vas čaka vojska. Išcite si opore pri dobrih prijateljicah, ki poznajo strah božji, išcite si poštene dekliške družbe. Ne zabite, da tudi v Trstu velja pet cerkvenih zapovedi poleg desetero božjih. Izpolnite jih v svoj lastni blagor. Polovičnega kristjana imajo v Trstu zanorca, kdor je pa cel in dosleden, si tudi pri nevernikih izsili spoštovanje.

Če pa hočeš hitro zavreči dobro ime in napraviti svojo mladost, vrzi se v vrtinec tržaškega veseljaštva, ustreženo ti bo prej, nego sama misliš. Izgubila se boš v smeteh kakor pohojen cvet.

Izbiraj! In prav izberi!

drugače postaviti, Nemca pa postaviti za mojstra.

Tako bi hotel Nemec. Če bi bil on za mojstra pri novi gradbi Evrope, bi pa brez dvoma sebi odmeril največje stanovanje; raztegnil bi se na vse strani, druge pa spet potisnil v majhne kote; še hišni ključ bi hotel imeti.

Govoril je Hindenburg.

Če bi se dva študenta prepirala, kdo je svetovne vojne kriv, Nemčija ali Francija, ali Anglija, ostalo bi vse med njima. Ko je pa Hindenburg govoril, so takoj vsi vedeli, da tega ni rekel tjavendan, ampak s posebnim namenom. Njegov govor je gotovo popreje vlada sestavila ali vsaj pregledala in tudi zunanji minister Stresemann je moral imeti prste vmes. Hindenburgov govor je potemtakem izraz nemške politike. Zato so se vznemirili drugi, katerim poprava versajskega miru ne bi bila povšeč.

Nemčija in Avstrija.

V ozki zvezi z versajskim mirom je senžermenski mir, t. j. mirovna pogodba med zaveznicami na eni strani in Avstrijo na drugi. V določilih te pogodbe je med glavnimi točkami prepoved združitve z Nemčijo. Avstrijci so to reč. podpisali, a so pri tem držali figo v žepu. Ves čas neodgovorni krogi nabijajo velenemški hoben, odgovorni politiki pa na tihem delajo za združenje, javno pa govore, da tega ni treba, da še ni sile itd. Znano je, da se združenje obeh republik pripravlja zelo temeljito; obe republik, dunajska in berlinska, delata v dogovoru med seboj; postave in naredbe, ki veljajo v eni, se vpeljujejo tudi v drugi. Ravno zadnji čas je bila v dunajskem parlamentu razprava o kazenskem zakoniku. Te razprave se je udeležil berlinski pravosodni minister, zato da bi se sporazumno izenačilo kazensko pravo v obeh državah. Kakor v ti reči, tako delajo sporazumno tudi v drugih. Če bodo pa enkrat vse postave in upravno postopanje izenačeno, bo treba le par težakov, da prenesejo nemške državne plotove bolj na daleč.

Kaj dejo drugi.

Francozi so odločno nasprotni, da bi se Avstrija in Nemčija zedinili. Že od nekdanj so Avstrijo z enim očesom prijazno gledali, da bi imeli za hrbtom Nemčije prijatelja. Ko je avstrijsko cesarstvo razpadlo, so se skoraj jokali pri pogrebu. Zato pa zdaj tembolj pazijo, da vsaj male republike ne izgube iz rok. Kakor Francozi, tako so tudi Čehi odločni nasprotniki združitve, ker bi bil tudi njim zemljepisni položaj poslabšan; oni imajo milijone Nemcev v svoji državi, pa se upravičeno boje, da ne bi se ti Nemci hoteli odtrgati in združiti z veliko nemško patrijo. Tudi Italija se je še vselej izrekla proti združitvi nemških republik. Jugoslavija se je uradno dozdej tudi stavila v bran proti načrtom združitve. Vendar je ona od teh držav še najmanj prizadeta. Zato javno mnenje Jugoslaviji ni tako nasprotno nemškim željam. Jugoslovani

bi že dovolili Nemcem združitve, seveda pod pogojem, da izroče nazaj one dele slovenskih dežel, ki so jih dozdej še obdržali. Državna vlada mora seveda radi zaveznitva imeti ozir zlasti do Francije in zato uradno zavzema tako stališče kakor prej imenovane države. Če bi se pa Fracija omehčala proti Nemcem, gotovo bi Jugoslavija sama rada zavzela tudi bolj pomirljivo stališče v tem prisanju.

Rotermer.

Rotermer ni pravzaprav politik, ampak lastnik časopisja. Njegov je velik dnevnik «Daily Mail» (Dnevna pošta) in še cela vrsta vplivnih angleških listov. Ker ima dandanes časopisje tako velik vpliv na vse javne in privatne zadeve, na gospodarstvo, kulturo in politiko, zato so veliki lastniki časopisov mogočni gospodje in nekaki zastopniki svoje vlesile; države, vlade in stranke se potegujejo za njihovo prijaznost. Tako so tudi Rotermerja povabili mažarski grofje na svoje graščine, ga fino pogostili in mu nabasali torbo s članki za angleške liste. Med rokopise so se ponesreči zamešali nekaki bankovci, katere je nesebični gospod šele v Londonu zapazil. Žalibog ni utegnil iti z njimi nazaj; moral je tiskati hitro članke o strašnih krivicah, ki se gode Mažarom na Češkem, v Rumuniji, v Jugoslaviji itd. Nove države so nekdanjim vsemogočnim grofom zaplenile veleposestva in jih razdelile med kmete. Grofi, ki so kmečke žulje sesali v Budimpešti, so ostali mažarski državljanji in so mislili, da jim nove države kot tujim državljanom ne bodo smele pobrati prevelikega imetja.

Tožba proti Rumuniji.

Grofi so vložili pri Družbi narodov v Ženevi tožbo proti rumunski vladi, kar je v Erdelju razlatala njihova veleposestva. Rotermerjevo časopisje imelo je nalogo obdelovati evropsko javno mnenje in pritiskati zlasti na angleško vlado, da bi se Rumunija obsodila in bi morala grofom vrniti veleposestva. Mažari so bili prepričani, da bodo v Ženevi prodri s svojo obtožbo. Proti njim se je složno postavila vsa Mala antanta. Toda računali so na Anglijo, katera v Ženevi največ odločuje. Grozno so bili razočarani, ko je Družba narodov razsodila, da je pravica na strani rumunske vlade. Iz tega se vidi, da so v Angliji zelo močni vplivi, ki nasprotujejo Rotermerju, tako da je vkljub svoji mogočnosti doživel en poraz. Anglija se noče zameriti Mali antanti, ker hoče vse države vezati v skupen blok proti boljševiški Rusiji; s tega vidika predstavlja Mala antanta mnogo večjo gospodarsko in vojaško silo nego Mažarija.

Ljudska pratika izide tudi letos z bogato vsebino!

Kako je s politiko.

Hindenburg.

Kdo ga ne pozna vsaj po imenu? Bil je vrhovni nemški vojskovodja, zdaj pa je predsednik republike. Med vojsko je enkrat premagal Ruse pri Tannenbergu, letos pa so Nemci tam postavili spomenik. Spomenik je bil odkrit z veliko paradom in sam Hindenburg je izrekel slavnostni govor. S tem govorom se bavi vsa svetovna javnost. Kaj je pač takega rekel ta Hindenburg? Rekel je, da svetovne vojne ni bila kriva Nemčija in da se to lahko dokaže pred nepristranskimi sodniki.

Francozi so bili brž nevoljni, ko so v listih brali to kratko izjavo nemškega prezidenta. Na vseh straneh se je začulo mrmranje.

Kaj pa je to hudoga?

Kdor se na politiko ne razume, se mora čuditi, kako da se svet radi par takih besedi vznemirja. Ali je Nemčija kriva,

ali ni kriva, to na prvi pogled čisto nič ne spremeni svetovnega položaja; kar je, to je.

Toda politika ima svoja zavita pota. Mir, ki so ga sklenili Nemci in njim nasprotni zavezniki v Versaju pri Parizu l. 1919., sloni dobršen del na stavku: *Nemčija je kriva svetovne vojne; ona jo je sama raznela s hudobnim in sebičnim namenom.* Na podlagi tega stavka so se Nemčiji naložile vojne reparacije, ki so znašale naravnost pravišne svote. Vso evropsko mizorijo so naložili Nemcem na hrbet, vsi so hoteli takorekoč malo penziona od Nemčije.

Če se pa gornji stavek črta; če se prizna, da ni vsa krivda za izbruh vojne pri Nemcu: tedaj se zamaje tudi baraka versajskega miru. Nemec bi začel na vseh straneh zahtevati popravilo sedanjega stanja, češ da ima to stanje že podlago samo napačno; če pa je fundament zanič, treba vso barako razdejati in drugod in

Kubat in se togotno spravil na uporno zanko, ki je ni in ni mogel razvozlati.

«Je že odnehal», so se oddehnili vsi, ko je konečno Kubat stresel glavo in je skoraj radovednega Mačka pobil. Stegnil je previdno motvoz, ga ovil med palecem in kazalcem v osmico, si ga stlačil v žep, položil obe roki na papir in naročil: «Posvetite!»

«Zakaj pa? Saj se še zadosti vidi.» «Rečem vam; posvetite! Je ne pokažem drugače nego pri luči!»

A že je starešinka prižgala žveplenko na zidu, prižgala svetilko, odvila stenj in jo postavila na mizo.

Papir je zašumel, okvir se zablistal; oči vseh so se pasle na odkriti sliki. Sveti Jožef je imel okoli glave veliko svetniško zarjo, lase lepo počesane, brado lepo razdeljeno na dve strani; na eni roki je pestoval Jezuščka, v drugi pa je držal krasno liližo. Vtis je bil odločen. Slika je ugajala, zelo ugajala! Prvi so hvalili

Jezuščka, drugi liližo; nekateri so trdili, da je ta sveti Jožef kakor bi bil živ, da gleda na vse strani, naj gre človek kamor hoče; nekateri, pa so celo povedali, komu je podoben....

Kubat je žarel radi doseženega uspeha in je dodal: «Lepa je. V celem mestu nisem mogel lepše najti». Pravil je, kako je kupal v trgovini, kjer so za malo sliko zahtevali stotak, dokler se mu ni konečno posrečilo kupiti pri steklarju tole sliko. «Ali, ljubi moji, draga je, dražja, nego sem si mislil; vse je podražilo od tistih dni, ko sem zadnjič kupal za Lidico Krejčovo; posebno na slikah so poskočile cene».

«Torej, koliko je stala?», se ni mogel več zadržati in je naglo pisknil opozicionalec Kulih.

«Petak, da boste vedeli!» je odvrnil Kubat.

«Sakra-mokra! govoril si o poldrugih kroni, a zdaj si dal cel petak!»

«Sakramiš! Cel petak!»

«Naj pokaže potrdilo. Saj si bo iz občine dodal.»

Kubat je vrgel pobotnico na mizo: «Tu je listek. Pa bi bili šli sami kupovat, se nisem silil na to. Koliko sem prehodil, se nagovoril, slik pregledat in se trudil; zdaj imam pohvalo za to. Ali povem vam, da dobim petak za sliko, krono za pot, krono za zamudo časa — je ravno sedem kron; — župan, odštete denar; iz svojega ne morem zakladati za občino in tudi ne bom».

Razvili so listek, prepričali se in še nekaj mrmrali, a kadarkoli so pogledali na sliko, so postajali mirnejši.

«Zares je proračun prekoračen in je dovoljen le petak, a ker se vsi proračuni navadno prekoračijo, mu župan, izplačaj teh sedem kron», so konečno razsodili.

«Lepo, zelo lepo sem danes štiri krone zaslužil», je povedal Kubat zviher svoji zvesti ženi, ko sta legla k pokoju.

PODLISTEK.

Jindřich Š. Baar

Nova maša.

6

(Prevedel Grušenjka)

«Vendar že prihajaš; smo že kakor na trnju», so mu očitali od vseh strani in ga silili: «Torej odveži!» Postrežljivo so stekali roke po sliki, da bi jo pomogli odviti.

«Počakajte!» se je zadržal Kubat in dvignil sliko nad glavo. Samo jaz vem, kako je povezana; zato jo sam razvežem, da se ne poškodni».

Počasi in previdno je med grobno tišino razmotaval vozle in zanke zavitka.

«Sakramiš! Razreži vrstico, tu imaš!» se ni mogel vzdržati Sramek in vlekel iz žepa precejšen krivec.

«Pustite! Škoda bi bila!» je odvrnil



**Deseti
brat
in
polharji.**

«Fant vidš! Tle je stava, kar toplerco mu naproži, stare je gvišen». Tako so modrovali moj rajni oče, ko sva stavila skrinjice po orjaškem bukovem gozdu Zagoro. Lov na polhe je daleč znan in vsak polhar ni bude rad potrdil, da je to res lepa jesenska zabava. Nekoč so vodili moj oče veselo družbo bivših pevcev «kolašev» na lov in še sedaj mi doni po ušesih lepo petje vrljih pevcev. Očeta so odnesli, pevce kolaše je razpršila vojna sila in tudi društvo «Kolo» se več ne vrti. Tudi letos sem šel poskusit srečo tja za Jabški vrh pa maline sem spotom bral — pa glej ga spaka! Lovci so stikali za srnjakom, še sam «ober» je bil med njimi. «Strele!» je zavpil, «vse vas bom vun zafural». Zahteval je «licenc» od mene. Gospoda je mislila, da jaz kakšno «kontrabant» tuhtam, pa so bili za enkrat v zmoti. Pokoriti sem se pa vendar moral in storiti «kirtajh», ker je baje pretila nevarnost, da bi jim šreno zmešal in z mojimi čevlji žival preplašil. Mene se pa živali prav nič ne boje ker nimam razen «popkarce», fajfe in palice nikakega orožja. Srne se mi dobričkajo, srnjaki mi pa kar sol iz roke

pobirajo; seveda moram tem žejnim gozdnim vodopivcem ob tej velikanski suši tudi kakšno «kanglo» vode prinesiti, če ne bi od žeje vse počepalo. Gospoda naj si vzame to na znanje, če ne bo morala mesto pečenke kostanj peči.

Ker pa nečem, «jentrige», je najboljšje, da ostanem pri naslovu. Pri ognju smo «fagle» cepli, pasti popravljali. Kodele, ki pa knjigo nad vse ljubi, nam je čital na glas. Kar naenkrat zagrmi, vsuje se toča, sodra, sodriz, babje pšeno in glej: Strela udari v hojo v nasi bližini ter jo razcepi na tisoč koscev.

Tonetu je padla knjiga iz rok jaz sem pa brž «grevengo» zmolil, ker sem se bal da bode gromčiči mož sv. Elija ponovne poždrave izpod neba poslal, kateri so pa hvala Bogu izostali. Naš lov je bil zadovoljiv ter strah te noči dobro poplačan. Domu grede smo poslušali vrh klanca Lanišarja, kako je lepo sviral pri čredi ovac na «vidalice», po cesti je pa vozilo troje vozov s svetogorskimi romarji. Dva voza sta bila romarsko dostojna, na tretjem so pa peli «Adijo pa zdrava ostani» in nazadnje je završil nekdo — s petelinovim klicom. Radi ugleda dostojnih romarjev naj bi prihodnjič blago na poseben voz naložili.

Lansko leto so plesalci pri ribanju repe vpili: Le «fest» dajmo, da bo drugo leto repa bolj debela! No letos pa vsled velike suše še ozelenela ni! V kadi bomo stlačili plesalke in njih blafače, da se enkrat pošteno skisajo.

Pa še eno imam! V nedeljo sem bil na zadnjem shodu na Planinski gori! Častitljiva božja pot in pa lepo vreme sta privabila nepričakovano veliko romarjev na goro! Vsa čast obmejni straži, da ni delala v tem oziru nikakih sitnosti: Tako je prav. Ljudstvo je bilo po noči dostojno, edino dva pijana Gabreca sta prodajala prav po ceni svojo kulturo. Drugič naj bi ostala s svojimi oslički lepo doma v «štali».

Kaj nam z dežele pišejo

KOŠANA-ŠMIHEL.

Prejeli smo pismo, opremljeno z 92 podpisi in s prošnjo, da ga priobčimo. Tiče se pa vprašanja mlekarne v Novi Sušici. Iz raznih ozirov, zlasti, ker so nekateri napadi preostri, priobčujemo vsebino pisma, kalikor obravnava glavno vprašanje.

Dne 3. aprila je bil v Novi Sušici izreden občni zbor mlekarne zadruge. Govorilo se je o potrebi, da se zgradi drugod nova mlekarica, posebno zato, ker sedanja mlekarica razpolaga le s pičlo količino vode. Na občnem zboru se je za zgradbo nove mlekarne izreklo 154 zadružnikov, proti pa le eden. Za gradbo nove mlekarne se zavzemajo vse vasi košanske in šmihelske občine razen Nove Sušice. To idejo podpira tudi košanski podežtat Premru. Potovalni učitelj kmetijstva, dr. Tence, pa je zavzel nasprotno stališče; on zagovarja obstoj stare mlekarne in v tem smislu agitira med ljudstvom. Proti tej njegovi agitaciji se obrača protest podpisanih interesentov.

92 podpisov.

Uredništvu bi bilo zelo ustrezno, ako bi kdo celo zadevo mlekarne objektivno in trezno opisal ter navedel razloge, ki govore za ali proti. Ostri napadi z ene ali druge strani so takim zgolj gospodarskim rečem škodljivi, med tem ka bi hladna in prijazna razprava o bistvi stvari in vseh stvarnih okoliščinah vplivala pomirjevalno. Za take razprave bomo z veseljem dali v listu prostora.

TRNOVO pri Bistrici.

Pri naši mlekarici je kot mlekar zaposlen človek, ki ni za to važno mesto. Sicer si on v svoji nemški nadutosti predstavlja, da je popoln mojster, mi pa smo drugačnega mnenja. Ta človek je že postal do skrajnosti prdrzen in bo kmalu javno zahteval, da moramo trpeti posledice njegove zanikarnosti.

Sicer bi se marsikaj potrpelo, če bi ne bil tako surov in oblasten. Preveč svobode je užil in predobro se mu godi, zato se je preobjedel in prevzel. Saj je kakor kak srednjeveški graščak. Nasproti članom se vede tako, kakor da bi bil on gospodar mlekarne in člani pa njegovi hlapci. Le nekaterim je naklonjen. Če nisi njegov izvoljenec, ne smeš ga nič vprašati, nič prositi, nič se pritožiti. Gorje, če se mu zameriš! Da, g. mlekar, ne bomo več molčali, ker naše potrplje nje bi bilo v škodo vsem. Medtem, ko se mi sušimo, vam raste trebušček. Na vaše mesto spada mož prijaznosti, potrpljenja in ki pozna naš mučni položaj. Vsega tega vi nimate.

AVBER.

Končno je izšel odlok, s katerim se je ukinila naša občina. Avber je pridružen občini Tomaj. Ta ukrep smo že dolgo pričakovali.

TOMAJ.

V soboto zvečer je po daljši boleznii umrl g. Alojzij Šonc v redki starosti 92 let; bil je pač starosta tomajske župnije. Pogreb s sveto mašo se je vršil v ponedeljek ob 10. uri predpoldne. Pogreb, katerega se je udeležilo ogromno število sorodnikov in prijateljev, je ob asistenci treh duhovnikov vodil gospod Albin Kjneder, župnik tomajski. Pri pogrebu smo videli med drugimi gg. potestata prof. Serafinija, vladnega svetnika Petra Laharnarja, gospo Platzerjcv, nadsvetnikovo soprogo in druge.

Rajnik se je rodil v Tomaju kot sin krojača. Pri očetu se je izučil tega rokodelstva, ki mu je ostal zvest, dokler je mogel delati. V mladih letih je bil občinski sluga. Poleg krojaštva se je pečal tudi s prodajo krojaškega blaga. Bil je izreden gospodarski talent: z obrtjo ni samo preživljal sebe in družino, temveč si je kupil in razširil hišo z lepim vrtom. Pokojnik je vzgojil pet odličnih otrok, med njimi g. škofijskega svetnika Henrika, učitelja Alojzija, Viktorja, profesorja glasbe, ter dve vzorni hčerki. Ko smo pokojnika, ko je bil še živ, vpraševali, kako je mogel kot revež vse otroke tako vzgojiti, je odgovoril: «Z iglo sem jih izštudiral». Zato je tudi zaslužil, da mu je gospod župnik ob odprtem grobu izrekel prelepe besede v pozdrav, pevci pa pod vodstvom g. nadučitelja Kosovela zapeli tri žalostinke. Slava njegovemu spominu, njegovi duši pa večni mir.

Iz PODGORJA.

O suši smo veliko novic brali v Malem listu, a iz naših krajev moramo javiti, da smo tudi molili za dež. Na prvi petek septembra smo imeli tukaj mašo, katero je opravil g. župnik iz Klanca s posebnim namenom, da bi od Boga izprosili dežja. Največje zaupanje pa ima verno ljudstvo v ti okolici na priprošnjo Marije D. na Gradišici. Tako pravijo, da so vselej uslišani, kadar prosijo za dež pri Mariji D. na Gradišici. Na Mali Šmaren je bila na Gradišici sv. maša in prošnje za dež in res še predno je bil poldan, je porosilo. Podobno se je zgodilo letos že enkrat poprej, namreč na praznik Marije Snežne, 5. avgusta, ko je bila tudi sv. maša na Gradišici.

KATINARA.

V župni cerkvi na Katinari bo od 1. do 9. oktobra sv. misijon. Spored je sledeči: V soboto 1. oktobra: Ob 3 h pop. nauk za otroke, spovedovanje. V nedeljo 2. oktobra: Ob 7 h zjutraj sv. maša, skupno sv. obhajilo otrok. Po sv. maši okolo 8. ure začetek sv. misijona: «Veni Creator Spiritus», pesem in molitev k sv. Duhu; uvodni govor; sv. maše; ob 10 h govor, farna sv. maša. — Popoldne ob 2.45 sv. rožni venec; govor; blagoslov novega oltarja in kipa Srca Jezusovega; pete lita-

nije Srca Jezusovega, ofer; blagoslov; spovedovanje. Med tednom (od 3. oktobra do 8. oktobra): Ob 5 h zjutraj sv. maša in spovedovanje; ob 6 h govor; sv. maše. — Popoldne od 230 prične spovedovanje; zvečer ob 6.45 sv. rožni venec, govor, litanije in blagoslov: spovedovanje do 9. ure zvečer. V nedeljo 9. oktobra: Ob 5 h spovedovanje; ob 7 h sv. maša, kratek nagovor, skupno sv. obhajilo. Ob 8 h druga sv. maša; ob 9 h tretja sv. maša, pred sv. mašo govor v italijanskem jeziku za vernike italijanske narodnosti. Ob 10 h govor in slovesna farna sv. maša. — Popoldne ob 2.45 sv. rožni venec; blagoslov spominov z odpuški, blagoslov novega misijonskega križa. Nato bo ob ugodnem vremenu procesija po krajši poti; sklepní govor s papeževim blagoslovom; pete litanije Srca Jezusovega, posvetitev župnije Srcu Jezusovemu; zahvalna pesem in sv. blagoslov. V Ponedeljek 10. oktobra: Ob 6 h zjutraj peta črna sv. maša za vse pokojne.farane.

— Opomba. Spovedovanje bo pričelo vsak dan ob 5 h zjutraj in popoldne ob 2.30 ter bo trajalo do 9. ure zvečer. Verniki se naprošajo, da opravijo sv. spoved v tem določenem času, ker se po 9. uri zvečer ne bo več spovedovalo.

GORENJE ŠKOFIJE.

Pepo je poslal Malemu listu pritožbo, da je v Gorenjih Škofijah slabo preskrbljeno za pitno vodo, oziroma da je tako nesnažno, da se gabi človeku piti. Bolj obsežno Pepo ni povedal o ti reči, pa če je kaj popravila potrebnega, bodo že na Škofijah vedeli, pa naj popravijo.

JELŠANE.

Pri nas se kar vrstijo cerkvene slovesnosti. Spomladi smo obhajali sv. misijon, pred par meseci novo mašo a predzadnjo nedeljo, 18 septembra, smo imeli sv. birmo. Naš novi škof z Reke je prišel v Jelšane že prejšnji dan popoldne v spremstvu dveh drugih duhovnikov z Reke. Bil je seveda slovesno sprejet pred vasjo, kjer je bil postavljen slavolok, od našega g. dekana, podeštata, šolske mladine, Marijine družbe in mnogo ljudstva. Ena mala deklica mu je ob lepem slovenskem nagovoru izročila šopek cvetic. V sprevodu so šli na to za zastavo Marijine družbe v župno cerkev, kjer so zapeli pozdrav. Drugi dan smo imeli ob 10 h škofovo sv. mašo, na kar je škof čital primernen nagovor na vernike v slovenskem jeziku in potem je bilo birmovanje. Škof so ostali v naši fari še dva dni in obiskali, deloma peš, deloma pa z vozom vseh 13 podružnic naše velike župnije. Po vseh podružnicah so bili slovesno sprejeti posebno pa v tistih vaseh, kjer je več članic «Marijine družbe». Po vseh teh vaseh so bili napravljeni slavoloki, a podružne cerkvice naše pa so bile okinčane z svežimi cveticami kot še nikdar. Izgledale so res kakor cvetličnjaki. Se razume, da so jih v vsaki vasi čakali vsi vaščani s cerkvenim benderom — še posebej članice «Marijine družbe», a ena članica družbe je pa povesod pozdravila škofa z primernim nagovorom in izročila šopek cvetic. Škof so bili z nami izredno zadovoljni, a so tudi na nas na-

pravili dober vtis s svojo prijaznostjo. Na večini podružnic je bil sedaj prvokrat škofov obisk — vsaj kar pomnijo najstarejši ljudje. Lepi slovesni dnevi bodo nam vsem ostali v najboljšem spominu.

ZANIMIVOSTI.

Otrok medopicami.

Nenavadno povest vedo poročati angleški listi. Pred nekako 25 leti sta dva stražnika na južnem rtiču Afrike naletela na skupino pavijanov (neke vrste opice). Ko sta pričela nanje streljati, so vsi pobegnili razen enega, ki je bil ranjen, kakor se je stražnikoma zdelo. Ko sta prijezdila v bližino, sta se zelo začudila, kajti mesto pavijana sta videla pred seboj odrastlega dečka domačina, ki je skakal po vseh štirih. Zelo je otepal okoli sebe, preden sta ga mogla prijeti. Oddala sta ga nato v neko umobolnico, a vsa prizadevanja in poizvedovanja po njegovih starših so bila zaman. Ostal je v zavodu eno leto, kjer so mu dali ime Luka. Govoriti ni znal in tudi jesti ni hotel, kar drugi ljudje. Bil ni preveč hud in kmalu se je privadil ter postajal vedno bolj prijazen. Težavno ga je bilo privaditi, da je hodil le po nogah. Sedaj mu je bilo treba poiskati koga, ki bi ga vzel k sebi in našel se je farmer, ki ga je vzel za svojega. Na tej farmi je že 24 let in privadil se je vsemu, tudi govoric. Ko se je naučil govoriti — seveda le angleško — je povedal marsikaj iz prejšnjega življenja. Spominja se tudi, da ga je nekoč noj s kljunom vsekal na glavo, kjer ima še sedaj veliko brazgotino. Ako ga kam pošljejo, leti tudi deset milj daleč brez prestanka in zelo močan je, tako da sto kilogramov težke vreče z lahkoto meče na voz.

Cunjarija.

V Hamburgu je cunjarska centrala vse Evrope, kjer cunje nakladajo na prekoceanske parnike ter pošiljajo v Ameriko. V osmih mesecih so jih natovorili 74.000 ton, od katerih je šlo 47 tisoč v Ameriko samo v svrhu fabrikacije papirja. Veletrgovci s cunjami imajo svojo zvezo in določajo čene svojemu «blagu».

Čudna prošnja.

Ko je umiral bogat farmer Alfred McGee v kraju Glenville v Alabami, je prosil, da bi ga pokopali ob glavni cesti, ter da bi vsak farmer, kadar bo mimo vozil pridelani bombaž, glasno povedal, po kateri ceni je. To zadnjo željo čudnega farmerja sosedje izpolnjujejo že 45 let.

Zobozdravniški ambulatorij

Dr. G. LAURINSICH

TRST — Via delle Sette Fontane 6 — TRST

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. - Slovincem z dežele poseben popust za potne stroške.

Govori se slovensko. Delo zajamčeno. Cene ljudske.

Odprto od 9-13 in od 15-19 - Ob nedeljah od 10-12.

Kje pa vi kupujete obutev?

Najboljšo čevljarnico v Trstu ima

Matija Pahor

Trst — Via Arcata 19 — Trst

::: LASTNA IZDELOVALNICA :::

Čevlji delani samo na roko

Trdna znana po vseh podeželskih sejmih.

Velika izbora.

Prijazna postrežba — Zmerne cene.

Gospodarstvo

Zdravilna vrednost sadja.

Ker smo v času, ko sadje dozoreva, je potrebno, da naše gospodinje in matere zvedo, kolike zdravilne vrednosti je sadje, posebej še razne vrste, in potem store tudi vse potrebno, da nudijo družini kolikor se da dosti sadja, bodisi sirovega ali kuhanega ter se preskrbe z njim tudi za zimo na raznovrstne načine.

Jabolka

vsebujejo mnogo železa in ogljika in zato pospešujejo tvorbo krvi posebno pri bledečih; posebno dobra hrana je za možgane. Zato so se pokazali prav lepi uspehi pri prehranjevanju na živcih bolnih z jabolčnimi jedmi.

Hruške

so tudi zelo hranilne in vsebujejo mnogo apnenca, kar je važno za tvorbo krvi. Hruške posebno pospešujejo delovanje žlez slinivk bodisi v ustih, bodisi v ledvicah in zato pospešujejo tudi odtok vode. Treba pa jih je dobro žvečiti, drugače otežujejo želodec in črevesje, povzročijo zaprtje.

Češplje

so zelo redilne. Zelo učinkovito vplivajo na črevesje, zato pri čezmernem uživanju češpelj rada pritisne kolika. Priporočajo jih zato pri zaprtju, ker čistijo črevesne gube. Ker lupinice hitro prično vreti, povzročajo to napetost. Kdor ima slabo črevesje (bolniki), naj uživa le olupljene češplje.

Mareljice in breskve

poživljajo želodec, dražijo pljuča, posebno tudi še jetra, katere varujejo pred žolčnimi kamenčki, ker le te redno odstranjajo žolč. Posebno dragocene so lupine teh dveh sadov.

Grozdje

razkrajja in čisti kri, pljuča, jetra in črevesje; zlasti lupine vrše to važno delo.

Murve

so zelo zdrav sad za hudokrvne. Črne so bolj okusne od belih. Murvin sok je dober hladilo v vročinskih boleznih. Murve izberite, oplakni, pristavi s toliko vode, da se ne pripali. Ko je prevreto, odstavi in preflači drugi dan. Na liter soka vzemi pol kilograma sladkorja in kuhaj pol ure. K belim murvam dodaj malo bezgovega ali limonovega soka.

Jagode

so bogate na fosforu, zato izvrstna hrana za živce V prevelikih množinah povzročajo vročico.

Paradižniki

stojijo med sadjem in sočivjem. Zaužiti proniknejo skozi ledvice in vranico, čistijo kri in poživljajo živce. Pri kožnih boleznih, ali če komu teče iz roke ali noge ter pri slabokrvnosti paradižniki bolje služijo kot pa sadje.

Mesne cene. Občine so povsod pritisnile na ceno mesa. Tako je tudi tržaško županstvo določilo cene mesa, veljavne od 10. septembra dalje, tako: prednji del z doklado 6.20 L, zadnji del z doklado 7.60 L, meso brez kosti (bedro) 10.80 L.

Cene po Istri. Črno vino: Piran 220, Izola 260, Buzet 240, Završje 240. Belo vino: Piran 240, Izola 220, Buzet 220. Olje 8-12 lir liter. Seno 35-50 lir kvintal. Pšenica 120-130 lir kvintal. Koruza 80-110.

Cene na debelo. V Italiji so bile v avgustu lanskega leta cene na debelo 633. Potem so v letošnjem letu padle in julija letos so bile 467, avgusta letos pa 465. Padle so torej za več nego eno četrtno lanske višine. Žal, da se v cenah na drobno ne opaža tako znižanje.

Kontrola moka. Vkljub enotnemu predpisu se po raznih mlinih moka različno melje, oziroma seje. Zato je prišla naredba, da se od vsake dvomljive moka pošlje vzorec na ministrstvo v Rim, kjer bodo pogledali, če je postavno narejena ali ne.

Kruh v Gorici. Goriški podežat je odredil ceno kruha od 28. septembra dalje tako: štruca po pol kg 1.80 L za kg. Štručke po 150 ali 200 gramov 1.90 L za kg. Oslajen kruh v kosih po 50 gr (rožički itd) 2.80 L za kg. Kruh mešan s koruzno moko v kosih po 200 gr 1.80 L. Ržen kruh v kosih po 200 gr 1.90 L. Vse vrste kruha se morajo prodajati na vago.

Za varstvo gozdov. Ministrstvo za narodno gospodarstvo je razposlalo okrožnico, v kateri kliče v spomin, veljavne naredbe o varstvu gozdnih nasadov in ukazuje, naj se naredbe natančno izvršujejo. Okrožnica je bila razposlana vsem poveljstvom gozdne milicije. Njen učinek se bo pokazal sedaj na jesen, ko se začne več sekati.

Naša pošta.

Za kruhom. Če se hočete izseliti v Jugoslavijo, morate se izkazati z delovno pogodbo, drugače vam ne svetujemo. Ako imate tam kakega prijatelja ali še boljše sorodnika, naj vam delo preskrbi in pošlje pravilno podpisano od delodajalca ter potrjeno od italijanskega konzula. Kdor se skuša izseliti protipostavno, ga lahko zadene kazen.

Po čem je lira?

Dne 28. septembra si dal ali dobiš:	
Za 100 dinarjev	32.— L
» 100 čeških kron	54.20 »
» 100 franc. frankov	71.80 »
» 100 švicarskih fr.	352.— »
» 100 nemških mark	432.50 »
» 100 avstr. šilingov	255.— »
» 1 dolar	18.— »
» 1 angleški funt	89.— »

Tipografia Fratelli Mosetti — Trieste.

MALI OGLASI

ČISTILO ZA ZOBE „Ideal“, sestavljeno iz močnih snovi, izvrstno razkužuje usta odpravi smrdljivo sapo, utrdi dlesno ovira gnitje. Kdor ga pravočasno uporablja, prepreči vnetje čeljusti in ga nikoli ne bole zobje. Vlije se 30 do 40 kapljic na 1/2 l vode in se izperejo usta. Če močno boli zob, se dene par kapljic samega «Ideal» na vato in se položi v zob. Priporočila se posebno tistim, ki imajo pokvarjene zobe in same škrbine. Izvrsten je za razkuženje in grgranje pri vnetju v grlu. — Za čiščenje zob je dobra rožnata in črna pasta. Ima fin okus, naredi zobe bele, ovira zobni kamen, razkuži usta in jih prijetno osveži. — Priporočila se, zlasti za slabotne otroke, ki dolgo ne shodijo, za slabotne v prsih, rahitične Kalciferat, zelo okusen sirup. — Za otroke je priporočljiv prah in mazilo «Aeros». — Odlikovani laboratorij LEKARNA PRI ODREŠENIKU - Bistrica.

ACQUA DELL'ALABARDA.

proti izpadanju las. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prehladu in za ojačenje korenin. Steklenica po 6 lir — se dobiva v lekarni Castellanovich, lastnik F. Bollafio, Trst, Via Giuliani 42. — V Gorici, Via Carducci 9 pri Fiegel.

GLYKOL CASTELLANOVICH.

Izredno učinkovito brezalkoholno sredstvo proti oslabiljenju živcev, spošnemu oslabiljenju teka in za ženske v slučajih nerednosti v čiščenju. Cena steklenici L. 7.50. Za popolno zdravljenje 6 steklenic. Cena L. 42.—, Trst, Via dei Giuliani, 42.

V STUDENCU, zupnija Hrenovice, 1 uro od Postojne, je na prodaj posestvo. Sestoji iz hiše 29 m. dolge, krite z opeko, 7 johov bukovega gozda in 42 parcel njiv, travnikov, pašnikov. Sena se lahko pridelata 140 q. — Cena po dogovoru. Kdor želi kupiti naj se zgleda pri: Ivan Gaspersič, Prem stev. 10 (Primano).

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje Po ugodnih cenah. Tvrška Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

HIŠA v dobrem stanu se po ugodni ceni proda.

KOVAŠKI pomočnik išče službe. Naslov pri upravi «Mal. lista».

Ljubljanska kreditna Banka

Podružnica v Trstu: Via XXX Ottobre II

- Glavnica in rezerva Dinarjev -
60.000.000.
Telefon 5-18, 22-08

CENTRALA V LJUBLJANI

- Glavnica in rezerva Dinarjev -
60.000.000.
Telefon 5-18, 22-08

Obreštuje vloge na vložnih knjižicah po 4 1/2% na tekočih računih po 5% vezane vloge po dogovoru. — Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obreštuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

PODRUŽNICE:
GORICA, Brežice, Celje, Cernomelj, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novi Sad.

Naprikladnejša zveza z
Jugoslavijo

Blagajna je odprta od 9 1/2-12 1/2 in od 14 1/2-16

PODRUŽNICE:
Novo Mesto, Prevalje, Ptuj, Rakov, Sarajevo, Slovenjgradec, Split. Sezonska ekspozitura: Rogaska Slatina.

Ever Blas

Odlikovana, svetovnoznana tekočina. Ne razjeda, ne maže, ne škoduje. Uničuje vse žuželke: stenice uši, ščurke in vse človeške in živalske zajedalce.

EVER BLAS rabijo z uspehom šole, bolnišnice, plovna podjetja, zavodi itd.

Steklenica stane 3.75 L.

Tovarna EVER BLAS - TRST
TRIESTE - Guard. Scoglietto 340.
Telefon števil. 18-78

Pošilja se po pošti s povzajem.

ETERNIT

Zaloga - TRST

TRIESTE VIA TRENTO
ŠTEV. 16. (Pri evangelijski cerkvi) - Shranite naslov!

Izšel je

ŠTOKOV

VEDEŽ

za leto 1928

cena v platno vezan L. 3.60

Podpirajte tiste trgovce,
podjetnike in profesioniste,
ki oglašajo v Malem listu!

Jakob Bevc

urarna in zlatarna

TRST, Campo S. Giacomo št. 5

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah.

KRONE plačuje više kot vsi drugi.

ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. Mermolja

sprejema

V GORICI

na Travniku št. 5 II.

Röntgenološki

zavod

PRIMARIJA

dr. A. de Fiori

v GORICI

Corso Vittorio Emanuele III. 14.

Sprejema od 9-12 in od 2-4.

Koristne knjige

so domači zdravnik Knajpova knjiga: Kako se bolnikom streže. Domači živinozdravnik in sploh vse take knjige, ki jih človek skoro vsak dan rabi. Ako pa jih prosto rabiš, se ti bo knjiga kmalu raztrgala in boš moral spet dajati težke lire za nove knjige. Da boš kaj prihranil, daj knjige vezati, tako da bodo večne. Pošlji jih v Katoliško tiskarno v Gorico, Riva Piazzetta N. 18.

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.
z veliko premijo, diplomom in zlato svetinjo

Trst — via Caprin 5 pri Sv. Jakobu — Trst



Le k Forcessinu vel hité,
da si obužejo nogé.

On živa trdno in močno,
pa elegantno in lepó.

Ko pa račun vam naredi,
se vam celo poeni zdi.